

Field evaluation of the combination of lincomycin and spectinomycin for the treatment of foot rot in sheep

A. Γ. ΣΠΑΗΣ, Σ. ΑΡΓΥΡΟΥΔΗΣ

doi: [10.12681/jhvms.21562](https://doi.org/10.12681/jhvms.21562)

Copyright © 2019, Α. Γ. ΣΠΑΗΣ, Σ. ΑΡΓΥΡΟΥΔΗΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΣΠΑΗΣ Α. Γ., & ΑΡΓΥΡΟΥΔΗΣ Σ. (2019). Field evaluation of the combination of lincomycin and spectinomycin for the treatment of foot rot in sheep. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 33(4), 363–370. <https://doi.org/10.12681/jhvms.21562>

ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ ΛΙΝΚΟΜΥΚΙΝΗΣ ΚΑΙ ΣΠΕΚΤΙΝΟΜΥΚΙΝΗΣ ΣΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΛΟΙΜΩΔΟΥΣ ΠΟΔΟΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΑΤΟΥ

Α. Γ. ΣΠΑΗΣ* και Σ. ΑΡΓΥΡΟΥΔΗΣ*

FIELD EVALUATION OF THE COMBINATION OF LINCOMYCIN AND SPECTINOMYCIN FOR THE TREATMENT OF FOOT ROT IN SHEEP

A.G. SPAIS* and S. ARGYROUDIS*

SUMMARY

The combination of the antibiotics lincomycin and spectinomycin in 3 flocks of sheep, affected from Foot-Rot was tested.

A serie of 3 intramuscular injections, once daily, of 5 mg /kg b.w. of lincomycin and 10 mg/kg b.w. spectinomycin, was used.

From the results of this study it is concluded that the combination of the above two antibiotics is very effective in the treatment of Foot-Rot. The effectiveness with complete recovery of the sick animals, irrespective of the course of the disease, is estimated to amount up to 95%. Relapses after some time may occur. Also in one flock slight digestive side effects, after the 1st injection, have been observed.

Κατά τη διάρκεια έρευνας σχετικής με την αποτελεσματικότητα του συνδυασμού των αντιβιοτικών λινκομυκίνης και σπεκτινομυκίνης στη θεραπεία της λοιμώδους άγαλαξίας των αίγοπροβάτων^δ, παρατηρήθηκε, κατά τύχη, άμεση και έντυπωσιακή θεραπευτική επίδραση σε περιστατικό τυπικής ποδοδερματίτιδας. Μετά από αυτό αποφασίστηκε ή δοκιμή του σκεύασματος, κάτω από πειραματικές συνθήκες, κατά της σοβαρής αυτής νόσου του προβάτου.

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η δοκιμή έγινε σε 3 ποιμνια προβάτων. Οι συνθήκες έκτροφής και διατροφής των ποιμνίων που χρησιμοποιήθηκαν είναι οι συνηθισμένες για την ελληνική προβατοτροφία. Τα 2 πρώτα ποιμνια βόσκουν καθόλο το έτος σε λοφώδη περιοχή, με σχετικά πτωχή βλάστηση. Στις άρχές της άνοιξεως

* Παθολογική Κλινική της Κτηνιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ.

*Department of Medicine, Veterinary Faculty, University of Thessaloniki.

όδηγούνται σε άγρους με φύτρα δημητριακών (χασίλια). Το χειμώνα τους χορηγείται συμπλήρωμα από μίγμα κριθής και άραβοσίτου. Το 3ο ποίμνιο ζεί σε πεδινή περιοχή κάτω από ανάλογες συνθήκες. Οι προβατίνες γεννούν συνήθως το φθινόπωρο (από Όκτώβριο ως Δεκέμβριο) και χρησιμοποιούνται για γαλακτοπαραγωγή μετά τη σφαγή των άμνων, που γίνεται σε ηλικία 6-8 εβδομάδων.

Ποίμνιο Νο 1

Ίστορικό.

Ποίμνιο με 200 πρόβατα ήμιαμα Χίου του κτηνοτρόφου Γ.Μ. από το Δρυμό Θεσσαλονίκης.

Η προσβολή του ποιμνίου άρχισε κατά το τέλος Μαρτίου του 1980 σε περίοδο που τα πρόβατα έβοσκαν σε χασίλια. Μέσα σε ένα μήνα προσβλήθηκαν, σε διάφορο βαθμό, σχεδόν όλα τα ζώα. Πολλά από αυτά παρουσίαζαν σοβαρές βλάβες, συνήθως σε ένα και ένδεχομένως σε δύο ή και περισσότερα νύχια, με αποτέλεσμα να δυσκολεύονται στην άνεγερση και τη μετακίνηση, και να παρουσιάζουν έντονη καταβολή της θρέψης.

Στά άρρωστα ζώα έγινε προς το τέλος Άπριλίου, κατά σύσταση κτηνιάτρου,θεραπεία με σειρά 5 ενέσεων, μία κάθε μέρα, σε δόση 5ml σκευάσματος που περιείχε στο ml 50 mg χωροτετρακυκλίνη και 100mg χλωραμφενικόλη, δηλαδή για κάθε δόση 250 και 500mg αντίστοιχα. Σύμφωνα με τις πληροφορίες του κτηνιάτρου που συνέστησε τη θεραπεία παρατηρήθηκε στα άρρωστα μια σχετική βελτίωση, ώστε αυτά να μπορούν να σηκώνονται και να μετακινούνται ευκολότερα, χωρίς όμως να απαλλαγούν τελείως από τις χολότητες.

Άπο κεί και πέρα και για πολλούς μήνες ή κατάσταση στο ποίμνιο παρέμεινε στάσιμη, με πολλά ζώα χωλαίνοντα κατά περιόδους. Ένας αριθμός άπ' αυτά, γύρω στα 50, όδηγήθηκαν στην καχεξία και στο θάνατο, παρά τη χρησιμοποίηση, στο μεταξύ, κάποιου πολυδύναμου έμβολίου κατά της ποδοδερματίτιδας. Βέβαια περιττό να μιλάει κανείς για παραγωγή στο ποίμνιο αυτό.

Στα μέσα Όκτωβρίου που εξέτάσαμε το ποίμνιο όλα σχεδόν τα ζώα που είχαν μείνει, 150 περίπου, ήταν σε κακή θρεπτική κατάσταση και με χολότητες διάφορης έντασης.

Μέθοδος πειρατισμού.

Άπο τα ζώα αυτά ξεχωρίσαμε σε πρώτη φάση 20 που παρουσίαζαν σοβαρή προσβολή. Αυτά αριθμήθηκαν με ένώτια και καταγράφηκε με ειδική κλίμακα ή έκταση και ή ένταση προσβολής τους.

Άπο τα 20 πρόβατα τα 10 ύποβλήθηκαν σε θεραπεία με 3 ένδομυϊκές έγχυσεις, 1 κάθε μέρα, έμπορικού σκευάματος με 50mg/ml λινκομυκίνη και 10-

Omg/ml σπεκτινομυκίνη. Το θεραπευτικό αυτό σχήμα χρησιμοποιήθηκε γιατί μπορεί εύκολα να εφαρμοστεί στην πράξη κάτω από τις ελληνικές χωρικές συνθήκες και γιατί ήδη αποδείχτηκε αποτελεσματικό, σε ικανοποιητικό βαθμό, κατά της λοιμώδους άγαλαξίας των αιγοπροβάτων, σε άλλη μελέτη μας.

Τά άλλα 10 ζώα χρησιμοποιήθηκαν σαν μάρτυρες.

Ο έλεγχος των πειραματοζώων πέρα από τη 2η και 3η μέρα της θεραπείας, έγινε την 7η μέρα από την έναρξή της, τη 15η, την 30η και την 45η. Από κεί και πέρα το ποίμνιο ήταν κάτω από παρακολούθηση και έξεταζόταν ανάλογα με τις ανάγκες.

Τη 15η ημέρα από την έναρξη της θεραπείας και μετά από την εντυπωσιακή επίδρασή της στά 10 πρώτα πειραματοζώα αποφασίσαμε να εφαρμόσουμε το ίδιο θεραπευτικό σχήμα και σε όλα τα υπόλοιπα ζώα, 80 τόν άριθμό, που παρουσίαζαν χωλότητες. Η παρακολούθηση των ζώων αυτών ήταν ή ίδια όπως και των προηγούμενων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μάρτυρες.

Στους μάρτυρες δέν παρατηρήθηκε καμιά άπολύτως βελτίωση κατά το διάστημα της παρατήρησης των 45 ήμερών. Οί χωλότητες σ' αυτούς παρέμειναν σοβαρές και οί άλλουώσεις στά νύχια ήταν ίδιες. Βέβαια στο διάστημα αυτό τά ζώα έχαναν συνεχώς βάρος και ή γαλακτοπαραγωγή τους έλαττώθηκε στο ελάχιστο. Μετά την 45ή ημέρα ύποβλήθηκαν και οί μάρτυρες σε θεραπεία με το ίδιο σχήμα.

Ζώα με θεραπεία.

α) Τά 10 ζώα που ύποβλήθηκαν σε θεραπεία παρουσίασαν άμεση κι έντυπωσιακή βελτίωση ή όποία διαφαινόταν ήδη μέσα σε 24-48 ώρες για να όλοκληρωθεί σε 7-10 ήμέρες. Η βελτίωση κρινόταν από την έλάττωση και έξαφάνιση της χωλότητας και από τη μεταβολή στην όψη των άλλουώσεων στά νύχια. Στίς τελευταίες έλαττώνονταν οί έκκρίσεις (έξιδρωμα, πύο), έμφανίζόταν έπουλωτικός ίστός, έξαφανίζονταν οί νεκρώσεις και παρουσιαζόταν νέο νύχι κάτω από το παλιό που ήταν συνήθως άποκολλημένο και κατακερματισμένο.

β) Το άποτέλεσμα ήταν το ίδιο και στά 80 ζώα που ύποβλήθηκαν στη θεραπεία μετά δεκαπενθήμερο. Από αυτά, μόνο 3 έξακολούθησαν να παρουσιάζουν έλαφριά χωλότητα 30 ήμέρες μετά την έναρξη της θεραπείας, παρ' όλο που οί βλάβες στο νύχι είχαν παρουσιάσει σαφή ύποχώρηση.

γ) Οί 10 μάρτυρες που ύποβλήθηκαν μετά 45 ήμέρες σε θεραπεία συμπεριφέρθηκαν κατά τον ίδιο τρόπο.

δ) Η ύγιεινή κατάσταση του ποιμνίου παρέμεινε πολύ καλή μέχρι τις άρχές Μαρτίου. Η θρεπτική κατάσταση των προβάτων άποκαταστάθηκε σε ικανοποιητικό επίπεδο, καθώς έπίσης και ή παραγωγή σε γάλα. Από τις άρχές όμως Μαρτίου άρχισαν να παρουσιάζονται, σε πολλά από τά ζώα, χωλότητες

καί τυπικές βλάβες στά νύχια. Μέσα σέ 15 μέρες προσβλήθηκαν τά 50% από τά 150 ζῶα πού ἐξακολουθοῦσε νά ἔχει ὁ κτηνοτρόφος. Πάραυτα ἀποφασίστηκε ἡ ἐκ νέου θεραπεία τῶν ἀρρώστων καί μέ τὸ ἴδιο σχῆμα. Ἐτσι, στίς 23 Μαρτίου 1981 ἔγινε σέ 70 ἀρρωστα, πού καταγράφηκαν ὅπως καί στήν προηγούμενη φάση, ἡ πρώτη ἔγχυση. Τὴν ἐπόμενη ἡμέρα τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ζῶα αὐτὰ παρουσίασαν ἀνορεξία, μερικά τυμπανισμό καί ἕνα βρέθηκε τὸ πρῶτὸ νεκρὸ. Δὲν συνεχίστηκαν οἱ ἐγχύσεις. Τὸ νεκρὸ ὑποβλήθηκε σὲ νεκροψία καί μικροβιολογικὸ ἔλεγχο καί διαπιστώθηκε ὅτι πέθανε ἀπὸ ἐντεροτοξιναιμία. Ἡ ὄρεξη καί ἡ ὑγεία τῶν ὑπόλοιπων ζῶων ἀποκαταστάθηκε, ἀρκετὰ γρήγορα, στίς πρῶτες κιόλας ὥρες μετὰ τὴν ἔγχυση. Σὲ πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ παρατηρήθηκε βελτίωση τῆς χωλότητας καί μέ μόνη τὴν πρώτη ἔγχυση.

Τὰ ζῶα ἔμειναν ἐπὶ ἕνα μῆνα χωρὶς ἰδιαίτερη θεραπεία. Στὸ διάστημα αὐτὸ παρατηρήθηκαν καί 20 περίπου νέα κρούσματα καί μάλιστα μερικά πολὺ σοβαρά, ὅπως σὲ 7 κριοὺς τοῦ ποιμνίου.

Ἡ θεραπεία ἐπαναλήφθηκε, ἀρχικὰ δοκιμαστικὰ μόνο στοὺς κριοὺς, καί κατόπιν σὲ 80 ἄλλα ζῶα, μέσα στά ὁποῖα καί ἐκεῖνα πού εἶχαν παρουσιάσει ἀντίδραση προηγουμένως. Αὐτὴ τὴ φορά δὲν παρατηρήθηκε παρενέργεια καί τὰ ζῶα γρήγορα ἰάθηκαν ὅπως καί τὴν πρώτη φορά.

Μὲ προοπτικὴ τὴ σταθεροποίηση τοῦ ἀποτελέσματος καί μέ βάση προηγούμενη πειραματικὴ μας ἐργασία⁴, χορηγήσαμε θεϊκὸ ψευδάργυρο σὲ δόση 0,5g/ἡμέρα καί γιὰ 3 μῆνες. Ἡ κατάσταση τοῦ ποιμνίου στὸ τέλος Σεπτεμβρίου 1981 ἦταν κανονικὴ καί ὁ κτηνοτρόφος ἱκανοποιημένος, γιατί δὲν εἶχε ἀπώλειες οὔτε σὲ ζῶα οὔτε σὲ κτηνοτροφικὰ προϊόντα. Τρία περιστατικά πού παρουσιάστηκαν στὸ μεταξὺ ὑποβλήθηκαν σὲ θεραπεία καί ἔγιναν καί αὐτὰ καλά.

Ποῖμνιο Νο 2

Ἱστορικό.

Ποῖμνιο μὲ 420 πρόβατα τοῦ κτηνοτρόφου Γ.Λ. ἐπίσης ἀπὸ τὸ Δρυμὸ Θεσσαλονίκης.

Τὰ πρῶτα κρούσματα ποδοδερματίτιδας μέ χωλότητες παρουσιάστηκαν στίς ἀρχὲς Δεκεμβρίου 1979. Μέσα σὲ ἕνα μῆνα εἶχαν προσβληθεῖ, σὲ διάφορο βαθμὸ, 80 πρόβατα μέ σοβαρὲς ἐπιπτώσεις στὴ θρεπτικὴ κατάσταση καί τὴ γαλακτοπαραγωγή. Τὰ κρούσματα συνεχίστηκαν καθόλη τὴ διάρκεια τοῦ χειμῶνα καί τὴν ἄνοιξη, μέ μικρότερο ὅμως ῥυθμὸ. Τελικὰ προσβλήθηκαν 150 ζῶα, καθὼς καί ἀκαθόριστος ἀριθμὸς ἀμνῶν.

Ἡ καταβολὴ τῆς θρέψης σὲ συνδυασμὸ πιθανῶς καί μέ ἄλλα νοσογόνα αἷτια, ὀδήγησε σὲ θανάτους πού ἀνῆλθαν περίπου στοὺς 60. Οἱ χωλότητες βελτιώθηκαν σχετικὰ σὲ πολλὰ ζῶα κατὰ τὸ καλοκαίρι καί φθινόπωρο τοῦ ἔτους 1980, γιὰ νὰ ἐπιδεινωθοῦν στὸ τέλος φθινοπώρου τοῦ ἴδιου ἔτους. Τελικὰ στίς ἀρχὲς Δεκεμβρίου, ὅταν ἐξετάσαμε τὸ ποῖμνιο, ὑπῆρχαν 80 ἀρρωστα πρόβατα.

Μέθοδος πειραματισμού.

Τὰ ἄρρωστα ζῶα ἀριθμήθηκαν μὲ ἐνώτια καὶ βαθμολογήθηκαν ἀνάλογα μὲ τὴν ἔνταση τῆς προσβολῆς ὅπως καὶ στὸ ποίμνιο Νο 1. Ἐκτὸς αὐτὰ 65 ὑποβλήθηκαν σὲ θεραπεία μὲ τὸ ἴδιο σχῆμα καὶ 15 κρατήθηκαν σάν μάρτυρες. Ἡ παρακολούθηση ἐγίνε ὅπως καὶ στὸ προηγούμενο ποίμνιο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μάρτυρες.

Μετὰ ἀπὸ 15 ἡμέρες οἱ μάρτυρες ἐξακολουθοῦσαν νὰ παρουσιάζουν βλάβες καὶ χωλότητες στὸν ἴδιο βαθμὸ καὶ μερικοὶ μάλιστα σὲ ἐντονώτερο, ἐνῶ τὰ ζῶα ποὺ ὑποβλήθηκαν σὲ θεραπεία παρουσίαζαν ἐξάλειψη τῶν χωλοτήτων. Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ καὶ μὲ ἀπαίτηση τοῦ ἰδιοκτήτη ὑποβλήθηκαν καὶ οἱ μάρτυρες σὲ θεραπεία.

Ζῶα μὲ θεραπεία.

α) Τὰ 65 ζῶα ποὺ ὑποβλήθηκαν σὲ θεραπεία παρουσίασαν ὅπως καὶ στὸ ποίμνιο 1 ἄμεση καὶ ἐντυπωσιακὴ βελτίωση, ὥστε μετὰ ἀπὸ δεκαπενθήμερο νὰ ἔχει ἐξαφανιστεῖ ἀπὸ τὰ 60 ἐντελῶς ἢ χωλότητα. Πέντε (5) ἀπ' αὐτὰ εἶχαν ἀκόμη ἐλαφρὰ χωλότητα τῆ 15ῃ ἡμέρα, ἢ ὅποια ἐξαλείφθηκε προοδευτικὰ στὰ 4 τὶς ἐπόμενες δύο ἐβδομάδες. Ἐνα περιστατικὸ, τέλος, δὲν ἐπηρεάστηκε ἀπὸ τὴν θεραπεία. Αὐτὸ παρουσίαζε μόνιμη σοβαρὴ βλάβη ὀστεοαρθρίτιδας, ὅπως διαπιστώσαμε μετὰ τὴν θανάτωσή του.

Ἡ ἴδια ἐπίδραση τῆς θεραπείας παρατηρήθηκε καὶ στοὺς μάρτυρες ποὺ ὑποβλήθηκαν σ' αὐτὴ μετὰ τὸ δεκαπενθήμερο.

β) Τὸ ποίμνιο παρέμεινε χωρὶς προβλήματα ἐπὶ 2 καὶ πλέον μῆνες. Ἐκτὸς τὶς ἀρχὲς ὁμοῦς Μαρτίου ἄρχισαν νὰ παρουσιάζονται ὑποτροπὲς καὶ νέα κρούσματα ἐλαφρᾶς μορφῆς. Στὰ ζῶα αὐτὰ καὶ σ' ὀλόκληρο τὸ ποίμνιο χορηγήθηκε 0,5g θειικοῦ ψευδαργύρου τὴν ἡμέρα συνεχῶς καὶ ἐπὶ 3μηνον περίπου. Τὰ ἄρρωστα ἄρχισαν νὰ βελτιώνονται, μὲ βραδύ ὁμοῦς ρυθμὸ, καὶ ἀποτράπηκε ἡ ἐμφάνιση νέων σοβαρῶν κρουσμάτων.

Ποίμνιο Νο 3

Ἱστορικό.

Ποίμνιο μὲ 120 πρόβατα τοῦ κτηνοτρόφου Τ. ἀπὸ τὰ Ν. Μάλγαρα Θεσσαλονίκης.

Τὰ πρῶτα κρούσματα ποδοδερματίτιδας παρουσιάστηκαν τὸ θέρος τοῦ 1980. Σὲ μικρὸ χρονικὸ διάστημα προσβλήθηκαν ὅλα τὰ ζῶα, μὲ σοβαρὲς ἐπιπτώσεις στὴ θρεπτικὴ τους κατάσταση. Αὐτὰ ὑποβλήθηκαν σὲ τοπικὴν θεραπεία, δηλαδὴ καθάρισμα τῶν νυχιῶν, λουτρά μὲ διάλυμα θειικοῦ χαλκοῦ καὶ ψεκασμοὺς μὲ διάλυμα χλωραμφενικόλης.

Ἡ κατάσταση τῶν ζῶων βελτιώθηκε ἐλαφρὰ κατὰ τὸ φθινόπωρον, ὁμοῦς ἢ νόσος παρέμεινε μόνιμα στὸ ποίμνιο μὲ σοβαρὲς ἐπιπτώσεις στὴν παραγωγή.

Τò πρόβλημα έγινε σοβαρότερο στις άρχές του 1982, ώστε όταν έπισκεφθήκαμε τò ποίμνιο τò Μάρτιο 1982, ή κατάσταση νά είναι δραματική. Άπό τò σύνολο τών 110 ζώων, 90 παρουσίαζαν έντονότατη χωλότητα σ' ένα ή περισσότερα άκρα και πολλά άπό αυτά δέν μπορούσαν νά μετακινηθοϋν. Επίσης, βρέθηκαν προσβλημένα 12 άπό τά 25 άρνιά, ήλικίας 1-2 μηνών, πού είχε ό κτηνοτρόφος.

Μέθοδος πειρατισμού.

Όλα τά προσβλημένα ζώα, ενήλικα και άμνοί, ύποβλήθηκαν σέ θεραπεία με τò ίδιο σχήμα. Μάρτυρες δέν κρατήθηκαν με βάση τήν πείρα άπό τούς προηγούμενους πειρατισμούς.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τά άποτελέσματα ύπήρξαν και αύτή τή φορά επίσης θεαματικά, όπως και προηγουμένως. Μετά τήν πρώτη έγχυση και μέσα στο 24ωρο έξαλείφθηκαν οι χωλότητες στα 35% τών προσβλημένων, μετά τή δεύτερη έγχυση στο 64% και μετά τήν τρίτη στο 95%. Σε ένα μήνα άπό τήν άρχή τής θεραπείας ύπήρξαν μόνο 2 ζώα τά όποια παρουσίαζαν έλαφρά μόνο χωλότητα.

Στόν κτηνοτρόφο συστήθηκε, μετά τήν ολοκλήρωση τής θεραπείας, ή χορήγηση θεϊκού ψευδαργύρου.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ή ποδοδερματίτιδα του προβάτου άποτελεί ένα άπό τά πιό σοβαρά και ίσως τò σοβαρότερο άπό τά νοσολογικά προβλήματα τής προβατοτροφίας στη χώρα μας. Τά κρούσματα έχουν πολλαπλασιαστεί τά τελευταία χρόνια και οι ζημιές πού προκαλοϋνται άπο τή νόσο είναι πάρα πολύ σοβαρές³.

Ή αίτιολογία τής νόσου, όπως είναι γνωστό, δέν τελείως ξεκαθαρισμένη³. Όπωςδήποτε γιά τήν εμφάνισή της παίζουν ρόλο προδιαθετικοί παράγοντες (π.χ. κληρονομότητα, συνθήκες περιβάλλοντος), διάφορες άφορμές με κυριότερες τήν ύγρασία, τή διατροφή, τις παρασιτώσεις και τέλος διάφοροι μικροοργανισμοί άνάμεσα στους όποιους κυριαρχοϋν, όπως είναι γνωστό, τò *Fusobacterium necroforum* και ό *Fusiformis nodosus*.

Έφόσον τά αίτια και ή συμμετοχή του καθενός άπό αυτά στην έκδήλωση τής νόσου δέν είναι δυνατό νά καθοριστοϋν σέ κάθε περίπτωση, είναι δύσκολη ή θεραπευτική και προληπτική άγωγή. Γι' αυτές έχουν προταθεί σειρά μέτρων πού θά πρέπει νά εφαρμόζονται συστηματικά γιά νά έπιτευχθεί κάποιο θετικό άποτέλεσμα. Μέσα σ' αυτά τά μέτρα περιλαμβάνεται και ή χρήση άντιβιοτικών, είτε τοπικά, είτε παρεντερικά, με άποτέλεσμα πού διαφέρουν άνάλογα με τούς έρευνητές. Μέσα σ' αυτά τά πλαίσια έχουν χρησιμοποιοηθεί παρεντερικά με κάποια έπιτυχία, ή πενικιλίνη, μόνη ή σέ συνδυασμό με στρεπτομυκίνη, καθώς και οι τετρακυκλίνες και ή χλωραμφενικόλη^{2,5}.

Ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνάς μας φαίνεται ὅτι ὁ συνδυασμὸς λινκομυκίνης — σπεκτινομυκίνης, ποὺ χρησιμοποιεῖται στὴν κτηνιατρικὴ γιὰ τὴ θεραπεία τῶν μυκοπλασμώσεων⁶ καὶ διαφόρων ἄλλων λοιμώξεων τῶν αἰγοπροβάτων, δίνει ἐντυπωσιακὰ ἀποτελέσματα μὲ τὸ σχῆμα ποὺ χρησιμοποιήθηκε, θεραπεύοντας γρήγορα τὰ 95% περίπου τῶν προσβληθέντων ζώων, καὶ αὐτὸ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ μορφή ἐμφανίσεως καὶ τὴ διάρκεια νοσήσεώς τους. Ὅπως δὲ ποτε τὰ ἀποτελέσματα εἶναι σαφῶς ἀνώτερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἔδωσε στὸ 1^ο ποῖμνιο ἡ χρῆση σκεύασματος ποὺ περιεῖχε μίγμα τετρακυκλίνης καὶ χλωραμφενικόλης.

Πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν ἐργασία, ἡ ἴαση μὲ τὴ χρῆση τοῦ σκεύασματος δὲν ἀποτρέπει τὴν ὑποτροπὴ τῆς νόσου ὕστερα ἀπὸ κάποιον χρόνον, γι' αὐτὸ καὶ καλὸ θὰ εἶναι, σὲ περίπτωση χρησιμοποίησεώς του, νὰ διευκολύνεται τόσο ἡ θεραπεία ὅσο καὶ ἡ πρόληψη τῶν ὑποτροπῶν μὲ τὴ χρῆση θειικοῦ ψευδαργύρου σὲ δόση 0,5g/ἡμέρα. Ἡ χορήγηση τοῦ ψευδαργύρου γιὰ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ πρέπει νὰ εἶναι παρατεταμένη, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν μέχρι τώρα πείρα μας.

Τέλος, πρέπει νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι ἡ ἔγχυση τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀντιβιοτικῶν αὐτῶν εἶναι δυνατὸ, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴ χρῆση του στὸ ποῖμνιο 1, νὰ προκαλέσει πεπτικὲς διαταραχὰς καὶ ἐνδεχομένως νὰ διευκολύνει τὴν ἔκρηξη μικροῦ ἀριθμοῦ κρουσμάτων ἐντεροτοξιναιμίας. Ἔτσι, θὰ πρέπει κανεὶς νὰ εἶναι προσεκτικὸς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς θεραπείας καὶ νὰ σταματᾷ τις ἐγχύσεις ἐφόσον παρουσιαστοῦν ἀνάλογες ἐκδηλώσεις στὴν ἀρχὴ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς θεραπείας. Ἄλλωστε, εἶναι γνωστὸ ὅτι τέτοιες ἀνωμαλίες, ὅπως αὐτὴ ποὺ παρατηρήσαμε, μπορεῖ νὰ σημειωθοῦν στὰ μηρυκαστικὰ γενικὰ μὲ τὴ χρῆση ἀντιβιοτικῶν. Βέβαια εἶναι τόσο ἐντυπωσιακὴ ἢ θεραπευτικὴ ἐνέργεια τοῦ συνδυασμοῦ λινκομυκίνης — σπεκτινομυκίνης σὲ περιπτώσεις ποδοδερματίτιδας καὶ τόσο σπάνια ἢ παραπάνω δυσμενῆς ἐπίδραση στὰ πρόβατα, ὥστε νὰ μὴ δημιουργεῖται οὐσιαστικὸ πρόβλημα σ' ὅτι ἀφορᾷ τὴ χρῆση του.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ὁ συνδυασμὸς τῶν ἀντιβιοτικῶν λινκομυκίνης καὶ σπεκτινομυκίνης, δοκιμάστηκε σὲ 3 ποῖμνια προβάτων ποὺ παρουσίαζαν κρούσματα λοιμώδους ποδοδερματίτιδας.

Ἡ θεραπεία ἔγινε μὲ τὴ χρησιμοποίησιον σειρᾶς 3 ἐνδομυκίων ἐνέσεων, μᾶς κάθε μέρα, σὲ δόσεις 5mg/kg Σ.Β. λινκομυκίνης καὶ 10mg/kg σπεκτινομυκίνης.

Ἀπὸ τὴ μελέτη αὐτὴ συμπεραίνεται ὅτι ὁ συνδυασμὸς τῶν 2 αὐτῶν ἀντιβιοτικῶν εἶναι πολὺ ἀποτελεσματικὸς γιὰ τὴν θεραπεία τῆς λοιμώδους ποδοδερματίτιδας. Ἡ ἀποτελεσματικότητά μὲ πλήρη καὶ ταχεῖα ἴαση τῶν ἀσθενῶν καὶ μάλιστα ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ μορφή καὶ τὴ διάρκεια τῆς νόσου, ὑπολογίζεται σὲ 95% περίπου. Ὑποτροπὲς εἶναι δυνατὸ νὰ παρατηρηθοῦν μετὰ

ἀπὸ κάποιο χρόνο. Σὲ μιὰ περίπτωση μὲ τὴ πρώτη ἔγχυση παρατηρήθηκαν ἑλαφρὲς πεπτικὲς διαταραχές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Amzadi A.R., Vand Yoosefi J., Aarabi I. and A. Ezzi (1979): Studies of Ovine Respiratory infections in Iran with efficacy of injectable Lincocin & Linco-Spectin. Arch. Inst. Razi, 31,103-112.
2. Egerton, R. Graham N.P.H., (1969): Diseases causing lameness in sheep. Veterinary Review. No 5, University of Sydney.
3. Demertzis P., (1980): Foot-Rot: Facts and fiction. Proceedings 3d International Symposium in disorders of the ruminant digit. Vienna p. 202.
4. Demertzis P., Spais A.G., Papasteriadis A. (1978): Zinc therapy in the control of Foot-Rot in Sheep. Vet. Medical Review, No 1,101-106.
5. Gross R.F., (1978): Response of Sheep to Various Topical, Oral, and Parenteral Treatments for Foot-Rot. J.A.V.M.A. 173, 1569.
6. Σπαῖς Α.Γ., Ἀργυρούδης Σ., Σαρρῆς Κ. (1981): Μελέτη τῆς ἀποτελεσματικότητας τοῦ συνδυασμοῦ Λινκομυκίνης καὶ Σπεκτινομυκίνης στὴ θεραπεία τῆς Λοιμώδους Ἀγαλαξίας τῶν αἰγοπροβάτων. Δελτίο Ἑλλ. Κτην. Ἑταιρείας 32,290.